

КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕС-СТРУКТУР

©2024 БУТ-ГУСАІМ О. Г.

УДК 330.341:65.012.23
JEL: L10; L20

Бут-Гусаїм О. Г. Концептуальна модель організаційного забезпечення формування стратегії інноваційного розвитку бізнес-структур

Стаття присвячена розробці теоретичної моделі, яка дозволяє оптимізувати взаємодію елементів організації – ресурсів, фінансів, інновацій, управління – для стимулювання інноваційної діяльності. Мета дослідження – розроблення концептуальної моделі організаційного забезпечення формування інноваційних стратегій бізнес-структур в умовах глобалізаційного розвитку. Загальнонаукові методи досліджень, що використовувалися для досягнення мети, включають аналіз літературних джерел, синтез інформації, моделювання, методи індукції та дедукції. У роботі досліджено суть організаційних процесів, зроблено огляд ресурсів бізнесу та визначено суть організаційного забезпечення. Дане визначення інтерпретоване в контексті інноваційного розвитку, що дозволило в результаті отримати набір даних для моделювання організаційного забезпечення інноваційної стратегії. Новизна дослідження полягає в розробленні концептуальної моделі організаційного забезпечення формування стратегії інноваційного розвитку бізнес-структур. Вона є комплексним підходом, який враховує необхідність інтеграції різноманітних ресурсів та процесів для стимулювання інноваційної активності в компаніях. Модель базується на збалансованому поєднанні матеріальних і нематеріальних активів, а також вимагає ефективного управління фінансовими ресурсами, розроблення інноваційної політики та ефективного управління організаційними процесами. Центральне місце в цій моделі займає взаємодія між різними елементами системи, що сприяє генерації інноваційних ідей та їхньому впровадженню. Інноваційна стратегія, спрямована на забезпечення успіху бізнесу, розглядає фінансові ресурси як ключовий фактор у підтримці інноваційної діяльності. Оптимізація власного капіталу, залучення кредитних програм і співпраця з інвесторами вимагають гнучкості у фінансовому плануванні та здатності до адаптації до змін на ринку. Практичне значення статті полягає в тому, що вона надає бізнес-структурам інструменти та методи для ефективного формування стратегії інноваційного розвитку. Це допомагає підвищити конкурентоспроможність, забезпечити стабільність і просування на ринку шляхом створення та впровадження новаторських продуктів і послуг.

Ключові слова: бізнес-структури, інновація, стратегія, організаційний процес, організаційне забезпечення.

Рис.: 2. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 10.

Бут-Гусаїм Олександр Геннадійович – аспірант кафедри міжнародного менеджменту та інновацій, Інститут економіки та менеджменту Національного університету «Одеська політехніка» (просп. Шевченка, 1, Одеса, 65044, Україна)

E-mail: alexandr.but.gusaim@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1920-3890>

UDC 330.341:65.012.23
JEL: L10; L20

But-Gusaim O. H. A Conceptual Model of Organizational Support for the Formation of a Strategy for Innovative Development of Business Structures

The article is devoted to the development of a theoretical model that allows to optimize the interaction of organizational elements to stimulate innovation: resources, finance, innovation, management. The purpose of the study is to develop a conceptual model of organizational support for the formation of innovative strategies by business structures in the context of globalization. The general scientific research methods used to achieve this goal include literature analysis, information synthesis, modeling, induction and deduction methods. The paper examines the essence of organizational processes, reviews business resources and defines the essence of organizational support. This definition is interpreted in the context of innovative development, which resulted in a set of data for modeling the organizational support of the innovation strategy. The novelty of the study lies in the development of a conceptual model of organizational support for the formation of a strategy for innovative development of business structures. It is an integrated approach that takes into account the need to integrate various resources and processes to stimulate innovation activity in companies. The model is based on a balanced combination of tangible and intangible assets and requires effective management of financial resources, development of innovation policy and efficient management of organizational processes. The interaction between different elements of the system is central to this model, which contributes to the generation of innovative ideas and their implementation. An innovation strategy aimed at ensuring business success considers financial resources as a key factor in supporting innovation activities. Optimization of equity capital, attraction of credit programs and cooperation with investors require flexibility in financial planning and the ability to adapt to changes in the market. The practical significance of the article lies in the fact that it provides business structures with tools and methods for the effective formation of an innovation development strategy. This helps to increase competitiveness, ensure stability and market promotion through the creation and implementation of innovative products and services.

Keywords: business structures, innovation, strategy, organizational process, organizational support.

Fig.: 2. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 10.

But-Gusaim Oleksandr H. – Postgraduate Student of the Department of International Management and Innovation, Institute of Economics and Management of the National University "Odesa Polytechnic" (1 Shevchenka Ave., Odesa, 65044, Ukraine)

E-mail: alexandr.but.gusaim@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1920-3890>

У сучасному динамічному світі, де глобалізаційні процеси визначають нові правила гри в бізнес-середовищі, інноваційний розвиток стає ключовим фактором успіху для бізнес-структур. Важливість інновацій визнана на всіх рівнях управління, від стартапів до транснаціональних корпорацій, оскільки вони є драйверами економічного зростання, конкурентоспроможності та соціального прогресу. У цьому контексті розробка та впровадження моделей організаційного забезпечення формування стратегії інноваційного розвитку набуває особливої актуальності.

Стратегічне планування інноваційного розвитку передбачає глибокий аналіз зовнішнього середовища, внутрішніх можливостей організації та постійне адаптування до мінливих умов ринку. Ефективне організаційне забезпечення інноваційного процесу вимагає від бізнес-структур розробки гнучких механізмів управління, які б забезпечували швидке реагування на зміни, стимулювання креативності та інноваційної активності співробітників.

Концептуальна модель організаційного забезпечення має враховувати різноманітні аспекти: від формування інноваційної культури та забезпечення ефективної комунікації між усіма зацікавленими сторонами до впровадження передових технологій управління проектами та інноваціями. Особлива увага при цьому приділяється розробці критеріїв оцінки ефективності інноваційних проєктів, методів мотивації та стимулювання інноваційної діяльності співпрацівників.

В умовах глобалізації, коли бізнес-структури стикаються з постійно зростаючою конкуренцією, інтенсифікацією науково-технічного прогресу та скороченням життєвого циклу продуктів, здатність швидко адаптуватися та створювати інноваційний продукт є вирішальною. Все це зумовлює актуальність поточного дослідження та визначає потребу у створенні концепцій і моделей організаційного забезпечення інноваційного розвитку бізнесу.

Огляд наукових досліджень і публікацій за темою інноваційних стратегій бізнес-структур розкриває глибину досліджень у цій сфері. Робота F. W. Taylor встановлює фундаментальні принципи наукового управління, акцентуючи на ефективності й оптимізації трудових процесів [3]. Z. Mahmood зі співавторами розглядають класичні управлінські теорії, які важливі для розуміння базових принципів організаційного управління [2]. С. Х. Yang, Н. М. Liu та Х. Х. Wang пропонують огляд розвитку організаційних теорій від класичних до сучасних, підкреслюючи еволюцію управлінських практик [4].

На вітчизняному рівні Т. С. Гладири аналізує теоретичні аспекти ресурсів підприємства, важливі для розбудови інноваційних стратегій [5].

Є. О. Діденко висвітлює особливості інноваційного розвитку підприємств, з акцентом на процесах та їх властивостях [6]. Г. Л. Монастирський детально розкриває теорію організації, що є критичною для формування будь-якої інноваційної моделі [8]. І. В. Федулова обговорює еволюцію моделей інноваційного процесу, показуючи, як змінювались підходи з часом [10].

Специфічний внесок О. М. Левковець полягає в дослідженні інноваційних бізнес-моделей та їх впливу на формування нової ринкової вартості, відштовхуючись від ідеї етапності в моделюванні інноваційних процесів [7]. Цей підхід дозволяє детальніше зрозуміти, як інноваційні стратегії можуть розвиватися й адаптуватися у відповідь на зміни ринкових умов. Г. В. Островерхова розширює цю дискусію, акцентуючи на аналізі ресурсного потенціалу та механізмів управління для ефективної імплементації інновацій [9]. Її робота підкреслює важливість організаційної структури та ясної ієрархії для успішного впровадження інновацій.

Загалом, ці дослідження вносять значний вклад у розробку комплексної моделі, де управління ресурсами є ключовим для поєднання внутрішніх потужностей з можливостями зовнішнього фінансування, розробки інновацій і проникнення на нові ринки. Зазначені джерела вказують на потребу глибокої координації та чіткого розподілу організаційних завдань для досягнення стратегічних цілей у контексті інноваційного розвитку.

Мета дослідження – розроблення концептуальної моделі організаційного забезпечення формування інноваційних стратегій бізнес-структурами в умовах глобалізаційного розвитку.

Організація як процес розглядається науковцями (P. Irefin та ін.; Z. Mahmood та ін.; С. Х. Yang та ін.) через призму класичної теорії управління, яка акцентує увагу на ідеологіях організації та офіційних аспектах її функціонування [1–4]. У рамках цього підходу організація вважається складним процесом, що включає всі функції управління, зокрема: планування, організацію, мотивацію та контроль.

Організація як процес включає кілька ключових складових:

- ★ *Наукове управління.* Розроблений F. W. Taylor [3], цей підхід заснований на концепції планування роботи для досягнення ефективності, стандартизації, спеціалізації та спрощення. Ф. Тейлор був одним із перших, хто намагався систематично вивчити людську поведінку на робочому місці. Сьогодні теорія наукового управління трансформувалася в інноваційне управління та виокремилася в спеціальну галузь знань.

- ✦ *Адміністративне управління.* Ця складова, розвинута Анрі Файодем, включає елементи адміністративної структури, пов'язані з виконанням завдань, і включає принципи управління, концепцію лінійного та штабного персоналу, комітети та функції управління. Сьогодні дана теорія трансформувалася в теорію HR – управління людськими ресурсами.
- ✦ *Бюрократичне управління.* Досліджуваний Максом Вебером підхід зосереджений на структурі організації та контролі за поведінкою її членів у межах більш широкого суспільства [2].

Класична теорія організації бізнес-процесів покладає основу для розуміння організації як процесу, надаючи концептуальні рамки для аналізу й управління організаційними структурами [10]. Розглянемо більш детально складові організаційних процесів.

Фредерік Тейлор зробив значний внесок у розвиток класичної теорії організації шляхом своїх досліджень та експериментів, установивши ряд загальних принципів, які лягли в основу наукового управління. Ці принципи охоплюють широкий спектр аспектів – від розподілу праці до мотивації та індивідуальних здібностей, відображаючи підхід Ф. Тейлора до оптимізації організаційних процесів (табл. 1).

Анрі Файоль також сформулював основні принципи організації, які стали фундаментом для класичної теорії управління. Вони включають:

- ✦ *Чіткі цілі.* Кожна організація повинна мати чітко визначені цілі для ефективної діяльності.
- ✦ *Єдність управління.* В організації має бути лише один центр підпорядкування, що забезпечує єдине керівництво.

- ✦ *Єдність контролю.* Так само як існує один центр управління, має бути і один відділ контролю для забезпечення єдності в процесі моніторингу.
- ✦ *Рівність прав і обов'язків.* Кожен співпрацівник повинен мати рівні права та обов'язки, які відповідають його ролі в організації.
- ✦ *Раціональний розподіл праці.* Принцип передбачає логічне угруповання завдань і раціональне розподілення роботи між підрозділами та відділами.
- ✦ *Чітке визначення відповідальності.* Важливо, щоб кожен у організації знав свою роль, становище в колективі та був відповідальним за результати своєї діяльності.
- ✦ *Сприятливі умови для ініціативи.* А. Файоль підкреслював важливість створення умов, за яких кожен співпрацівник міг би проявити ініціативу.

А. Файоль наголошував на значенні формальної структури організації, але також застерігав від надмірного формалізму, який може перешкоджати комунікаційному потоку в організації. Його принципи покладено в основу сучасних теорій управління та організаційної поведінки [8].

Макс Вебер описує ідеальний тип організаційної структури. Ці принципи бюрократії мають на меті забезпечення ефективності, точності та відповідальності в управлінні. Основні принципи включають таке:

- ✦ *Спеціалізація.* Акцент на розподілі праці, де кожен посадовець має чітко визначені завдання та обов'язки.
- ✦ *Ієрархія.* Організація має строгу систему підлеглості, де кожен рівень має визначені права та обов'язки, а також відповідальність перед вищим рівнем.
- ✦ *Формалізація.* Діяльність організації регламентується через стандарти, правила та ін-

Таблиця 1

Основні принципи наукового управління за Ф. Тейлором

Принцип	Опис
Розподіл праці	Відокремлення планування та виконання, спеціалізація завдань
Функціональне керівництво	Функціональний нагляд з множинними керівниками для різних аспектів виробництва
Вимірювання праці	Аналіз та оптимізація робочого часу через вимірювальні одиниці часу
Завдання-розпорядження	Детальне планування та опис оптимальних методів виконання задач
Програми стимулювання	Встановлення зв'язку між продуктивністю та винагородою, включно з преміями
Індивідуальна діяльність	Наголос на індивідуальній, а не груповій продуктивності
Мотивація	Рушійна сила особистої зацікавленості
Індивідуальні здібності	Відмінності між здібностями робітників і менеджерів, сьогодення проти майбутнього

Джерело: систематизовано автором за [8].

струкції, що визначають відповідальність та обов'язки співробітників.

- ✦ *Безособовість.* Управління здійснюється без урахування особистих мотивів чи емоцій, зосереджуючись лише на офіційних правилах і процедурах.
- ✦ *Меритократія.* Призначення на посади та кар'єрне зростання засновані на заслугах, компетенціях і професійних досягненнях, а не на особистих симпатіях чи зв'язках [8].

М. Вебер вважав, що така бюрократична система забезпечить ефективне виконання завдань в організаціях, підкреслюючи її значення для стабільності та порядку в соціальних структурах.

Таким чином, організація як процес може бути розглянута через призму теорій Тейлора, Файоля та Вебера, які висвітлюють різні аспекти управління та структурування організаційних систем. У цьому контексті організація як процес є механізмом, який забезпечує ефективне досягнення цілей шляхом чіткого розподілу завдань, координації дій та оптимізації використання ресурсів. Схематично механізм процесів організації наведено на рис. 1.

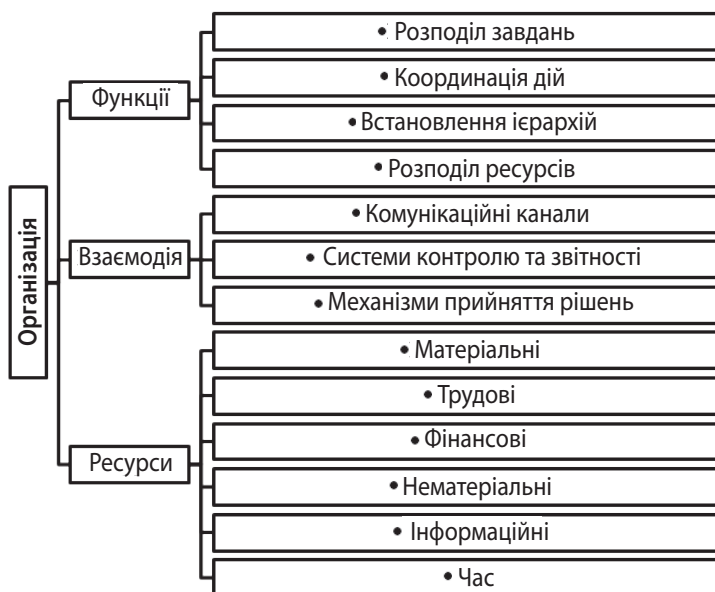

Рис. 1. Механізм процесів організації

Організація як процес, отже, є комплексним механізмом, що включає планування, координацію, керівництво та контроль різних аспектів діяльності з метою ефективного досягнення поставлених цілей, використовуючи доступні ресурси. Відповідно, організаційне забезпечення – це забезпечення організації необхідними ресурсами.

Визначимо, що таке ресурси підприємства та якими є його види.

Ресурси підприємства забезпечують засобами виробництва товарів та послуг, здійснення інновацій та досягнення конкурентних переваг. Ресурси можуть бути класифіковані за різними критеріями, включно з їх фізичною природою, джерелом походження та способом використання в економічній діяльності:

- ✦ *Матеріальні ресурси.* Охоплюють природні ресурси, всі фізичні засоби виробництва, створені людиною, включно з машинами, обладнанням, будівлями, транспортними засобами тощо.
- ✦ *Трудові ресурси.* Представляють собою населення в працездатному віці, їх знання, навички, професійну кваліфікацію та креативність.
- ✦ *Фінансові ресурси.* Включають грошові кошти та фінансові інструменти, які можуть бути використані для фінансування діяльності підприємства, включно з інвестиціями, кредитами та власним капіталом.

✦ *Нематеріальні ресурси.* Охоплюють права інтелектуальної власності, бренди, корпоративну культуру, репутацію компанії та інші нематеріальні активи, які забезпечують економічну вигоду.

✦ *Інформаційні ресурси.* Включають дані, знання, інформаційні технології та системи, які

підтримують прийняття рішень, комунікацію та управління процесами на підприємстві.

- ✦ *Час.* Хоча час і не є ресурсом у традиційному розумінні, він відіграє критичну роль в організації діяльності підприємства. Ефективне управління часом може стати перевагою перед конкурентами, оптимізувати процеси та збільшити продуктивність [5].

Організаційне забезпечення підприємства – це системний підхід до управління, координації та оптимізації всіх доступних ресурсів організації з метою ефективного досягнення її стратегічних та оперативних цілей

Основна мета організаційного забезпечення – забезпечення стабільної роботи будь-якої системи, здійснення запланованих заходів через забезпечення всіма потрібними ресурсами, налагодження взаємодії між різними частинами системи й усунення можливих негативних відхилень у її роботі. Воно передбачає створення ефективної структури та правил, що дозволяють здійснювати різноманітні процеси, втілювати плани та підтримувати систему в потрібному стані за допомогою адекватних ресурсів, забезпечення координації між елементами системи та корекції помилок.

Організаційне забезпечення інноваційного розвитку бізнесу вимагає інтегрованого підходу. Оцінка ефективності організації не лише охоплює процес впровадження інновацій, але й урахує підготовчий етап до впровадження та подальші дії після його реалізації.

Організаційні процеси інноваційного бізнесу мають свою унікальну специфіку, що відрізняється від традиційних виробничих процесів. Ця особливість обумовлена необхідністю адаптації до швидкозмінних ринкових умов, високого рівня невизначеності та значних ризиків, які супроводжують процес створення та запровадження інновацій [6].

- ✦ *Особливості створення інновацій.* Створення інновацій передбачає не лише розробку нових продуктів чи послуг, а й пошук нових підходів до ведення бізнесу, впровадження новітніх технологій та оптимізацію наявних процесів. Це вимагає від організації гнучкості, здатності швидко реагувати на зміни, а також інвестицій у дослідження та розвиток. Інноваційний процес часто передбачає тісну співпрацю з науковими установами, стартапами, іншими компаніями та кінцевими споживачами.
- ✦ *Особливості фінансування.* Фінансування інноваційних проектів має свої нюанси, оскільки традиційні джерела фінансування часто вважають інноваційні проекти над-

то ризикованими. Тому організаціям доводиться звертатися до альтернативних джерел, таких як венчурне фінансування, державні гранти, венчурний капітал або «ангельські» інвестиції. Особливість фінансування полягає в необхідності залучення інвесторів не тільки фінансовими показниками, а й перспективністю ідеї, потенціалом ринку та командою, що реалізовує проект.

- ✦ *Особливості виходу на ринок.* Вихід на ринок інноваційного продукту або послуги супроводжується аналізом ринку, вивченням потреб цільової аудиторії та конкурентного середовища. Це вимагає від компаній розробки стратегій маркетингу та продажів, які враховують унікальність продукту, можливості його адаптації до змінних запитів споживачів і специфіку ринкових каналів. Інноваційні компанії повинні також бути готовими до швидкого масштабування, щоб використати перевагу «першого гравця» на ринку.

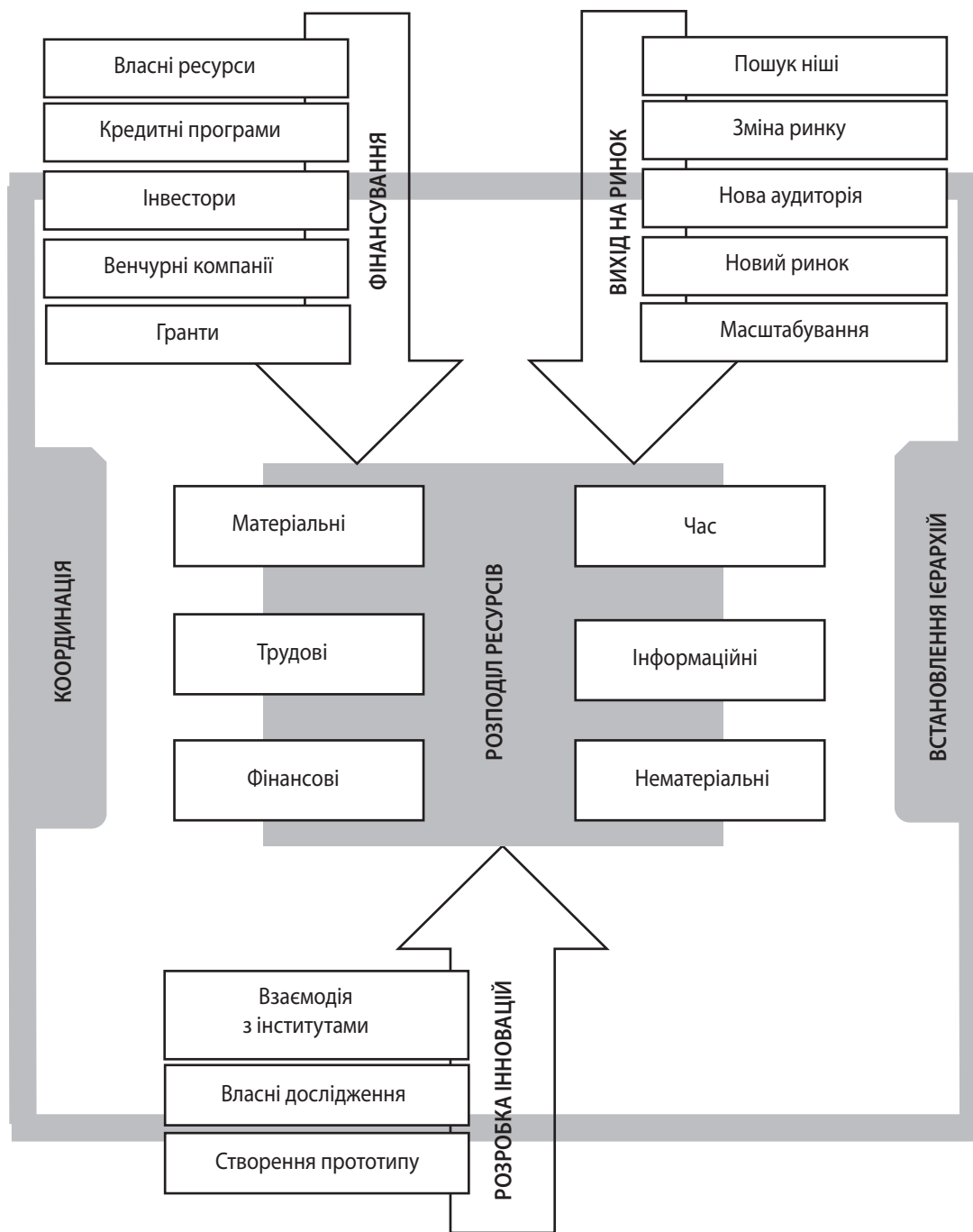
Ці особливості створення, фінансування та виходу на ринок формують унікальну модель організаційного процесу інноваційного бізнесу. Вона передбачає не тільки адаптацію структур і процесів під потреби інноваційної діяльності, але й створення спеціалізованих підрозділів, залучення висококваліфікованих фахівців, а також розробку гнучких фінансових стратегій та ефективних маркетингових підходів. Усе це сприяє формуванню стратегії інноваційного розвитку бізнес-структур, яка забезпечує їх стійкість і конкурентоспроможність на динамічному ринку (рис. 2).

Концептуальна модель організаційного забезпечення формування стратегії інноваційного розвитку бізнес-структур представляє собою динамічну систему, де кожен ресурс і процес тісно переплетений із іншими, створюючи синергію для досягнення інноваційного прориву.

У центрі цієї моделі знаходиться баланс між матеріальними та нематеріальними ресурсами, які становлять основу для інновацій. Матеріальні ресурси, такі як обладнання та сировина, використовуються в поєднанні з трудовими ресурсами – кваліфікованими працівниками, які вносять свої знання та досвід у розробку нових продуктів чи процесів.

Інформаційні ресурси, що включають дані, знання та інтелектуальну власність, є важливими для прийняття обґрунтованих рішень та розробки інноваційних стратегій.

Фінансові ресурси відіграють ключову роль у підтримці всієї системи, оскільки інновації вимагають значних інвестицій. Оптимізація власного капіталу, пошук кредитних програм і взаємодія з ін-

Рис. 2. Концептуальна модель організаційного забезпечення інноваційного розвитку бізнес-структур
 Джерело: авторська розробка.

весторами та венчурними компаніями вимагають від бізнес-структур гнучкості у фінансовому плануванні та здатності до пристосування фінансової стратегії під змінювані умови ринку.

Розробка інновацій часто відбувається у співпраці з дослідницькими інститутами, що сприяє обміну знаннями та технологіями. Власні дослідження та створення прототипів дозволяють перетворити теоретичні ідеї на практичні рішення, готові до комерціалізації.

Коли мова йде про вихід на ринок, тут важливо не тільки аналізувати ринок і шукати потенційні ніші, але й мати здатність швидко адаптуватися до змін у споживацьких уподобаннях і ринкових умовах. Нова аудиторія може вимагати зміни підходів до маркетингу та продажів, тому гнучкість і швидкість масштабування є вирішальними для успіху інновацій. Інноваційна бізнес-модель полягає у виявленні та зверненні уваги на ту частину ринку, яку наразі не покривають наявні гравці, пропонуючи споживачам не просто новий продукт або послугу,

а цілком відмінний підхід до задоволення їхніх потреб. Це означає переосмислення та трансформацію традиційного ланцюжка створення вартості, що веде до формування унікальних цінностей для клієнтів. Такий підхід відображає концепцію «блакитного океану», яка підкреслює стратегію уникнення конкуренції шляхом створення нового ринку, на відміну від «червоного океану», де боротьба за частку ринку ведеться у висококонкурентному середовищі [7].

Концептуальна модель організаційного забезпечення формування стратегії інноваційного розвитку бізнес-структур повинна бути особливо гнучкою й адаптивною в умовах глобалізаційних перетворень. Глобалізація розширює географічні кордони бізнесу, що вимагає інтеграції більш широкого спектра матеріальних і нематеріальних ресурсів, залучення міжнародних трудових ресурсів та розширення фінансових можливостей через глобальні ринки капіталу. Створення інновацій у такому середовищі вимагає врахування різноманітності глобальних знань та інтеграції міжкультурних аспектів у дослідницькі та розробницькі процеси. При цьому глобальне середовище дає можливість користуватися благами світового розподілу інноваційних ресурсів – трансфером інновацій, що дозволяє здешевити їх розроблення та збільшити прибутковність компаній.

Фінансування із урахуванням глобалізаційних перетворень стає ще більш доступним. Міжнародні ринки капіталу відкриті для екологічних інноваційних бізнесів, тому при виході на глобальні ринки завжди можна знайти охочих інвестувати в перспективні та інноваційні технології. Вихід на глобальний ринок з новими продуктами або послугами вимагає розуміння глобальних трендів, споживацьких вподобань різних регіонів та здатності до оперативного масштабування. Електронна комерція в поєднанні із омніканальними ритейлерами дозволяє охопити глобальні ринки та забезпечити реалізацію інноваційної стратегії.

Отже, запропонована модель не лише забезпечує стратегічний підхід до інноваційного розвитку, а й підкреслює необхідність більшої інтеграції та співпраці на міжнародному рівні. Компанії, які успішно адаптуються до глобалізаційних перетворень, зможуть ефективніше маневрувати у складних умовах світової економіки та отримувати конкурентні переваги завдяки інноваціям, які випереджають зміни.

ВИСНОВКИ

У пошуках ефективної концептуальної моделі організаційного забезпечення формування

стратегії інноваційного розвитку бізнес-структур було визначено ключові складові: організація процесів, класифікація та використання різноманітних ресурсів, організація інноваційних процесів. Центральним елементом розробленої моделі є управління ресурсами, яке набуває особливої ваги в контексті інтеграції фінансування, розробки інновацій та виходу на нові ринки. Ефективна координація дій, чітке встановлення ієрархій та раціональний розподіл ресурсів є фундаментом для створення гнучкої та адаптивної системи, здатної сприяти інноваційному розвитку та досягненню стратегічних цілей бізнес-структур у динамічному глобалізованому середовищі. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Irefin P., Ifah S. S., Bwala M. H. Organizational Theories and Analysis: A Feminist Perspective. *International Journal of Advancements in Research & Technology*. 2012. Vol. 1. Iss. 1. P. 71–97. URL: <https://ui.adsabs.harvard.edu/abs/2012IJART...1a..71I>
2. Mahmood Z., Basharat M., Bashir Z. Review of Classical Management Theories. *International Journal of Social Sciences and Education*. 2012. Vol. 2. Iss. 1. P. 512–522. URL: <https://ijsse.com/sites/default/files/issues/2012/volume%202%20issue%201%20Jan%202012/paper%2039/paper-39.pdf>
3. Taylor F. W. *The Principles of Scientific Management*. New York : Harper & Brothers, 1911. 144 p.
4. Yang C. X., Liu H. M., Wang X. X. Organization Theories: From Classical to Modern. *Journal of Applied Sciences*. 2013. Vol. 13. Iss. 21. P. 4470–4476. DOI: 10.3923/jas.2013.4470.4476
5. Гладир Т. С. Ресурси підприємства: теоретичні аспекти. *Ефективна економіка*. 2014. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3044>
6. Діденко Є. О. Процес інноваційного розвитку підприємства та його особливості. *Ефективна економіка*. 2019. № 1. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.1.52>
7. Левковець О. М. Інноваційні бізнес-моделі: особливості формування. *Економічна теорія та право*. 2019. № 2. С. 172–182. DOI: <https://doi.org/10.31359/2411-5584-2019-37-2-172>
8. Монастирський Г. Л. *Теорія організації* : підручник. 2-ге вид., допов. і перероб. Тернопіль : Крок, 2019. 368 с.
9. Островерхова Г. В. Сутність та структура організаційного забезпечення інноваційної діяльності. *Вісник НТУ «ХПІ». Тематичний випуск «Технічний прогрес і ефективність виробництва»*. 2012. № 6. С. 59–67. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/72c7f606-99cc-4da5-9071-b4a774673dc0/content>
10. Федулова І. В. Еволюція моделей інноваційного процесу. *Теорії мікро-макроекономіки*. 2010.

№ 36. С. 117–129. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2f24f204-afab-4a79-8877-289f2be7c3b7/content>

REFERENCES

- Didenko, Ye. O. "Protses innovatsiinoho rozvytku pidpriemstva ta yoho osoblyvosti" [The Process of Innovation Development of the Enterprise and Its Features]. *Efektivna ekonomika*, no. 1 (2019). DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.1.52>
- Fedulova, I. V. "Evolutsiia modelei innovatsiinoho protsesu" [Evolution of Innovation Process Models]. *Teorii mikro-makroekonomiky*, no. 36 (2010): 117-129. <https://dspace.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2f24f204-afab-4a79-8877-289f2be7c3b7/content>
- Hladyr, T. S. "Resursy pidpriemstva: teoretychni aspekty" [Enterprise Resource: Theoretical Aspects]. *Efektivna ekonomika*, no. 5 (2014). <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3044>
- Irefin, P., Ifah, S. S., and Bwala, M. H. "Organizational Theories and Analysis: A Feminist Perspective". *International Journal of Advancements in Research & Technology*, vol. 1, iss. 1 (2012): 71-97. <https://ui.adsabs.harvard.edu/abs/2012IJART...1a..71I>
- Levkovets, O. M. "Innovatsiini biznes-modeli: osoblyvosti formuvannia" [Innovative Business Models: Peculiarities of Formation]. *Ekonomichna teoriia ta pravo*, no. 2 (2019): 172-182. DOI: <https://doi.org/10.31359/2411-5584-2019-37-2-172>
- Mahmood, Z., Basharat, M., and Bashir, Z. "Review of Classical Management Theories". *International Journal of Social Sciences and Education*, vol. 2, iss. 1 (2012): 512-522. <https://ijsse.com/sites/default/files/issues/2012/volume%202%20issue%201%20Jan%202012/paper%2039/paper-39.pdf>
- Monastyrskyi, H. L. *Teoriia orhanizatsii* [Theory of Organization]. Ternopil: Krok, 2019.
- Ostroverkhova, H. V. "Sutnist ta struktura orhanizatsiinoho zabezpechennia innovatsiinnoi diialnosti" [The Essence and Structure of Organizational Support for Innovative Activity]. *Visnyk NTU «KhpI». Tematychnyi vypusk «Tekhnichniy prohres i efektyvnist vyrobnytstva»*, no. 6 (2012): 59-67. <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/72c7f606-99cc-4da5-9071-b4a774673dc0/content>
- Taylor, F. W. *The Principles of Scientific Management*. New York: Harper & Brothers, 1911.
- Yang, C. X., Liu, H. M., and Wang, X. X. "Organization Theories: From Classical to Modern". *Journal of Applied Sciences*, vol. 13, no. 21 (2013): 4470-4476. DOI: 10.3923/jas.2013.4470.4476

Науковий керівник – Ковтуненко К. В., доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри міжнародного менеджменту та інновацій Інституту економіки та менеджменту Національного університету «Одеська політехніка»

УДК 351

JEL: H83; O30; O38

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-109-116>

ІННОВАЦІЇ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ: БІБЛІОМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ

©2024 ВІННИКОВА В. В., ВІННИКОВА В. А.

УДК 351

JEL: H83; O30; O38

Віннікова В. В., Віннікова В. А. Інновації в публічному управлінні: бібліометричний аналіз

У статті наведено результати дослідження щодо проблематики інновацій у публічному управлінні. Для цього проаналізовано динаміку публікацій за тематикою інновацій у публічному управлінні, активність публікацій з урахуванням закладів освіти; визначено дослідників, які опублікували найбільшу кількість робіт; здійснено кластеризацію та визначено основні напрями досліджень за кожним із кластерів публікацій за тематикою інновацій у сфері публічного управління. Дослідження проведено з використанням бібліометричного та кластерного аналізу за даними наукометричної бази даних OpenAlex за допомогою програми WOSviewer. Унаслідок аналізу публікаційної активності та тематичного спрямування праць підтверджено актуальність і значущість питань інновацій у публічному управлінні, визначено широкий спектр можливостей для подальших досліджень і практичного застосування в цьому напрямі. На основі дослідження 1398 статей за 2015–2023 рр. зроблено висновок про стабільний інтерес наукової спільноти до питань інновацій у сфері публічного управління. Результати аналізу засвідчили активну участь університетів і науковців у дослідженні проблем інновацій у публічному управлінні. Відзначено, що тематика статей включає розгляд питань співтворчості в державному секторі, спільних інноваційних розробок суб'єктів господарювання приватного та державного секторів, мотивації державних службовців. Показано, що проблематика інновацій у сфері публічного управління має базатаоспектний характер. Виділено дев'ять тематичних кластерів, що охоплюють широкий спектр питань, включно з управління даними, стратегічним управлінням, залученням громадян до соціальних ініціатив. Значна кількість публікацій та активне використання термінів, пов'язаних із цифровими технологіями, підтвердили високу актуальність цифровізації у сфері публічного управління.

Ключові слова: інновації, публічне управління, бібліометричний аналіз, кластер.

Рис.: 3. **Бібл.:** 16.

Віннікова Вікторія Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування, Державний біо-технологічний університет (вул. Алчевських, 44, Харків, 61002, Україна)

E-mail: vinnikova_vv_07@meta.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0668-9617>